

פרשת ואתחנן

15
שנת ה'ת"ו

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. כח התשובה ובחירת בני לעם
- א. שאלת הבן החכם והתשובה
- א. פרשה ראשונה של שמע
- א. סיפור מעמד הר סיני
- ב. הבדלת ג' ערי מקלט ע"י משה
- ב. מעלת חוקי ומשפטי התורה
- ד. מעלת וחכמת בני
- ו. קבלת עול מלכות שמים
- י. סיפור מתן תורה ועשרת הדברות
- כ. בקשת משה להכנס לא"י
- כ. נתינת התורה לישראל ע"י משה לפני בקשתם
- כ. ציווי ידיעת ד'
- מ. כיצד להתנהג לאחר הכניסה לארץ ישראל
- ת. איסור עבודת ע"ז ועונשה
- ת. ציווי שלא לשכוח את ד' מרב טוב

שאלה לשולחן השבת

"ולא תתאוה"

ישנם מספר שינויים בין עשרת הדברות שבפרשת יתרו לבין הדברות שבפרשתנו.
הבדל אחד, הוא השינוי בין "לא תחמד" ל"לא תתאוה".
ויש לבאר האם יש הבדל בין שני הפעלים הללו, ואם כן, מה החילוק ביניהם, ומדוע שינתה התורה בלשונה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ואתחנן אל ד' בעת ההיא לאמר"

כתוב בזוהר (ויצא קמז) שהמילה 'באר' רומזת לתורה שבעל פה. וכן כתוב: "הואיל משה באר את התורה הזאת". דהיינו שמשנה התורה (ספר דברים) הוא סוד תורה שבע"פ. שארבעים שנה לאחר שקיבלו בני את התורה שבכתב, קיבלו את התורה שבע"פ (מ' שנה תורה). ובמגלה עמוקות (אופן רמ"ט) הוסיף, שאף בפסוק: "ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה" ראשי התיבות באר, לפי שיצחק הוא סוד תורה שבכתב, ורבקה היא סוד תורה שבע"פ. וכמו שבני ישראל המתינו מ' שנה מקבלת התורה שבכתב עד לקבלת התורה שבע"פ, כך יצחק (תורה שבכתב) קיבל רק בגיל 40 את רבקה (תורה שבע"פ). ומשום כך, ישנם ארבעים דורות ממש שעלה למרום וקיבל תורה שבכתב, עד לרבי יהודה הנשיא שסידר את התורה שבע"פ במשניות. ודיקדק רבי לפתוח את המשניות באות מ' (מאימתי) ולסיימם באות מ' (בשלום). חלק ממה שמשה רצה להיכנס לארץ ישראל היה בשביל לתקן גם את התורה שבע"פ בנוסף לתורה שבכתב, לכן פתח ואמר 'ואתחנן' (515) שזה בדיוק הגימטריא של יצחק (208) המסמל את התורה שבכתב, ורבקה (307) שכנגד התורה שבע"פ, וביחד: 515.

"אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון"

כתוב בתהילים (קטו,ו): "פה להם ולא ידברו, עינים להם ולא יראו, אזנים להם ולא ישמעו, אף להם ולא יריחון, ידיהם ולא ימישון, רגליהם ולא יהלכו". ויש לדקדק היטב בפסוק זה, מדוע בפה, בעינים, באזנים ובאף, נסמכה להם המילה 'להם' (פה להם וגו') ואילו בידיהם ורגליהם לא כתובה המילה 'להם'. ההלכה היא, שעבודה זרה ניתנת לאחר שביטלו אותה והשחיתו צורתה, ולא חוששים שמא עדיין יבואו לעובדה. אמנם, אם נשתיירה תבנית יד או רגל, אסורים משום שישנם העובדים לעבודה זרה שכזאת. לכן, בכולם מלבד יד ורגל כתוב 'להם' משום שאסורים דווקא כשהם 'להם' - מחוברים לעבודה זרה. זאת, בשונה מיד ורגל האסורים אף בפני עצמם אפילו כשאין מחוברים, ובהם לא כתוב 'להם' מפני שאסורים תמיד. (ר' יצחק אב"ד קראקא)

"רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך" כתוב במשנה (אבות פ"ג מ"ח): 'רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר, כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר: "רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך". יכול אפילו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר: "ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך", הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסיר מליבו. ויש לבאר אם כן, כיצד מסופר בגמרא (ב"מ פה.) על ר' זירא שכאשר הוא עלה מבבל לארץ ישראל, ישב במאה תעניות כדי לשכוח את תורת בבל, הלא הדבר לכאורה אסור? ויש לומר: א. עשה כן לתועלת, על מנת שיוכל להבין יותר טוב את תלמוד א"י. ב. פחד שישתמש בלשון בבל החרפה בלימוד עם חכמי ארץ ישראל ויקפידו עליו. ג. ביקש לשכוח את צורת הלימוד הבבלי ולא את תוכן מה שלמד. ד. האיסור הוא במי שמשכח תורתו מפאת שתוהה על הראשונות. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

קני ידע
בפרשות
הקיצץ!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייץ'.

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. בני ישראל ישבו ב___ מול בית פעור
- ב. שם נוסף להר סיני
- ג. אחד ממלכי האמורי
- ד. השי"ת עושה לאלפים
- ה. בני ישראל לא ראו על הר סיני
- ו. "___ את יהושע ___"
- ז. "___ יבדיל משה שלוש ערים"
- ח. מעשרת הדברות
- ט. שתיים בלשון כתפי (רש"י)
- י. מהי המילה הראשונה, שבעשרת הדברות כתובה?
- ך. מילה נרדפת למילה 'חברך'
- ל. היה על הר סיני ענן ו -
- ם. כך מכונים בני הדור השלישי
- ן. ממלכת עוג
- ס. רוצח בשגגה ___ לעיר מקלט
- ע. השי"ת ___ שמשה לא יכנס לארץ ישראל
- ף. רש"י מפרש מילה זו כך: 'התמלא רוגז'
- ץ. פסלים קרויים - "מעשה ידי אדם ___ ואבן"
- ק. השי"ת ___ בבני ישראל מכל העמים
- ר. עיר מקלטם של שבט ראובן
- ש. קול ד' דיבר מתוך ה -
- ת. עיר מקלטם של שבט גד

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שם מקום בערבה
- ב. ד' השמיד את כל מי שהלך אחריו
- ג. עיר מקלטם של חצי שבט מנשה
- ד. רוצח בשוגג הוא רוצח בבלי ___
- ה. "על כן צוה ד' אלקיך לעשות את יום ___"
- ו. "___ היום ___ אל לבבך כי ד' הוא האלוקים"
- ז. בה גאל אותנו השי"ת ממצרים
- ח. הקב"ה יתן לנו גם בורות כאלו
- ט. מילה נרדפת לתפילין של ראש
- י. מעמי ארץ ישראל
- כ. כינוי לארץ מצרים
- ל. הר סיני בער באש עד ___ השמים
- מ. צריך להרוס אותם כשניכנס לארץ ישראל
- נ. בני ישראל נבחרו להיות עם -
- ס. השי"ת בחר בנו מכל העמים להיות לו לעם -
- ע. מקום על שפת נחל ארנון
- פ. כך דיבר הקב"ה עמנו בהר סיני
- צ. כך נקראים השמש, הירח והכוכבים
- ק. בני ישראל שמעו את ה ___ מתוך החושך
- ר. נשמע כמו מצולעים, וכך דור רביעי מכונים
- ש. שם נוסף להר החרמון
- ת. משה שם אותה לפני בני ישראל

ואלה שמות

"וזאתחנן אל ד'"

רש"י כותב ע"פ המדרש: "זה אחד מ' לשונות שנקראת תפילה". מהם שאר תשעת השמות לתפילה? (מלבד תפילה ותחנונים) (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

מילה בפרשה

**בעיר הזאת היה נחוץ,
מחזק חומות חרוץ,
וברגעיו הקשים עטף,
ענבים שבכרם קטף.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

תנו רבנן: "בשעריך", אחד שערי בתים ואחד שערי חצרות ואחד שערי מדינות ואחד שערי עיירות, חייבים במזוזה, שנאמר: "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך". אמר ליה אבבי לרב ספרא: "הנה שערי העיר 'מחוזא', מדוע לא קבעו בהן רבנן מזוזה? אלא אמר אבבי, משום סכנה. ששנינו: 'מזוזות יחיד נבדקת פעמיים בשבוע, ושל רבים נבדקת פעמיים ביובל'. ואמר רב יהודה: מעשה בארטבין (שם אדם או אומנות) אחד, שהיה בודק מזוזות בשוק העליון בעיר ציפורי, ומצאו קסדור (שוטר) אחד ונטל ממנו אלף זוז (שחשד בו שעושה מעשה אסור). שנינו: בית שהנשים נאותות בה פטור מן המזוזה. מהו 'נאותות'? רב יהודה אמר: מקום שמתקשטות בו, רב כהנא אמר: מקום שרוחצות בו... ארטבאן שלח לרבינו הקדוש מרגלית אחת אטמייטון (יקרת ערך ביותר), ושלח לו מסר: "שלח לי דבר טוב כמוה". שלח לו מזוזה אחת. אמר לו: "מה אני שלחתי לך דבר שאין לו מחיר (או שומא), ואתה שלחת לי מוצר הנקנה במטבע אחד?"! השיב רבי יהודה הנשיא: "כל חפצי וחפציי לא ישווו בה, ולא עוד אלא שאתה שלחת לי דבר שאני צריך לשומרה, ואני שלחתי לך דבר שהיא שומרת אותך, שכתוב: 'בהתהלךך תנחה אותך בשכבך תשמר עליך'". (ע"פ ילקוט ש)

"וקשרתם לאות על ירך והיו לטטפת בין עיניך"
באיזה יום בשנה יש המניחים תפילין של יד בלבד?

"אז יבדיל משה"

רמוז בפסוק זה על מצוות ההבדלה שאני עושים בכל שבוע
בין שבת קודש ליום ראשון. במילה 'אז' רמוזים היום הראשון
והאחרון של השבוע, שביניהם יש להבדיל. (ט"ב)

השבוע מתחילים להפטיר בז' הפטרות של נחמה שבספר
ישעיה, בהפטרת 'נחמו'. בכל ההפטרות יחד ישנם 144
פסוקים, כדי להוסיף פסוק אחד כנגד כל פסוקי התוכחה
הכתובים בפרשות בחקתי, כי תבוא, נצבים והאזינו, שעולות
ביחד ל 143 פסוקים. (ספר התודעה עמ' תט"ו)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "כי יסיר את בנך מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף ד' בך והשמידך מהר"

2. "ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא ישתון"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן שיש לגמור את ההלל בתשעה באב? - פסוקי דזמרה קריים הלל. (ע"פ הגמרא בשבת קיח: א"ר יוסי יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני, והאמר מר: הקורא הלל בכל יום הרי זה מחורף ומגדף?! כי קאמרינן בפסוקי דזמרה) **לסדר את הפרשה** - "כבד את אביך ואת אמך". **חידון א' ת'** - אשדות הפסגה, בעל פעור, גולן, דעת, השבת, וידעת והשבת, זרוע נטויה, חצובים, טוטפות, יבוס, כור הברזל, לב, מזבחות מצבותם, נחלה, סגולה, ערוער, פנים בפנים, צבא השמים, קול, ריבעים, שיאון, תורה. **חידון א' ת' הפוך** - גיא, חורב, עוג, חסד, תמונה, וצו וחזקו ואמצהו, אז, לא תרצה, טט, אנכי, רעך, ערפל, שילשים, בשן, נס, נשבע, התאנף, עץ, חשק, בצר, אש, ראמות. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת יתרו כתוב: וכל תמונה, על שלשים, ולשמרי מצותי, זכור את יום, {חסר}, עבדך, {חסר}, ובהמתך, {חסר}, כי ששת ימים עשה את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בו וינח ביום השביעי על כן ברך יקוק את יום השבת ויקדשהו, {חסר}, {חסר}, לא תנאף, לא תגנוב, לא תענה ברעך עד שקר, לא תחמד בית רעך, לא תחמד אשת רעך, {חסר}, ובפרשתנו: כל תמונה, ועל שלשים, ולשמרי מצותי (כתיב), שמור את יום, כאשר צוך יקוק אלוך, ועבדך, ושוורך וחמורך, וכל בהמתך, {למען ינוח עבדך ואמתך כמורך}, וזכרת כי עבד היית בארץ יקוק ויצאך יקוק אלוך משם ביד חזקה וזרוע נטויה על כן צוך יקוק אלוך לעשות את יום השבת, כאשר צוך יקוק אלוך, {ולמען ייטב לך}, ולא תנאף, ולא תגנוב, לא תענה ברעך עד שוא, ולא תחמד אשת רעך, ולא תתאוה בית רעך, {שדהו}. 1. "בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך". 2. "בשמים ממעל", "ועצמים ממך", "בצאתם ממצרים". 3. "ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושוורך וחמורך וכל". 4. זיתים, ודבש. 5. "אהב". 6. "אלהיכם במצרים לעיניך". **ואלה שמות** - לשון המדרש: "אמר רבי יוחנן עשרה לשונות נקראת תפילה, ואלו הן: שועה, צעקה, נאקה, רנה, פגיעה, ביצור, קריאה, נפול ופלול ותחנונים. שועה וצעקה, שנאמר: ויאנחו בני ישראל מן העבדה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה. נאקה, שנאמר: וישמע אלקים את נאקתם. רנה ופגיעה, שנאמר: אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי. בצור וקריאה, שנאמר: בצר לי אקרא ד'. נפול, שנאמר: ואתנפל לפני ד'. פלול, שנאמר: ויעמד פינחס ויפלל. ותחנונים, שנאמר: ואתחנן אל ד'. ומכולן לא נתפלל משה אלא בלשון תחנונים. **מילה בפרשה דברים** - חבל. "לאזור של כאב נסע" - אזור = חבל ארץ, "שם את חבירו פצע" - פצע = חבל, "עם חוט שזור למטרה" - חוט שזור = חבל, "בצער הביע חרטה" - התחרט ואמר 'חבל'... **טמונות בפרשה** - 1. הר בוער - "בהר מתוך האש" (היט) 2. "הדבקים" (ד,טו) 3. "עד לב השמים" (ד,יא) 4. "ותמונה אינכם רואים" (ד,יב-ועוד פעמים) 5. הגבהת התורה - "וזאת התורה אשר שם משה" (ד,מד) 6. "אל תתן להם חניה" (רש"י ז,ב) 7. "פת באפריקי" (רש"י ו,ח) 8. "שלא יהיה לבך חלוק" (רש"י ו,ה) 9. "ובלכתך בדרך" (ו,ז) 10. "לא תוסיפו" כגון חמש.. (רש"י ד,ב) 11. כי תוליד בנים ובני בנים" (ד,כה) "על בנים ועל שלשים" (ה,ט) 12. "ולא תתחתן" (ז,ג) 13. "בשכרך ובקומך" (ו,ז) 14. "וקשרתם לאות על ירך" (ו,ח) 15. "ולא תתאוה" וכל אשר לרעך" (ה,יח) **טמונות בהפטרות** - 1. "מבשרת ציון" (ט) 2. "כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו" (מ,ד) 3. "היושב על חוג הארץ" (כב) 4. "קול קורא במדבר" (ה,ג) **שאלה לשלח השבת חקת** - שאלנו: "וישלח מלאך ויצאנו ממצרים" - לכאורה הפסוק לא תואם עם ההגדה של פסח: "ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה - אני ולא מלאך, והכיתי כל בכור בארץ מצרים - אני ולא שרף, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים - אני ולא השליח" כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. משה הוא המלאך. ב. וישלח מלאך (השיכנה שליוותה אותנו), ויצאנו (הקב"ה) ממצרים. ג. עיקר ההוצאה הייתה ע"י מכת בכורות שאותה עשה הקב"ה בעצמו. ד. רק אמרו כך כדי שלא יפחד מהם מלך אדום, אך רמוז לאני ולא מלאך שסופי התיבות של "וישלח מלאך ויצאנו", בגימטריא "אני".

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוץ בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגלי קשה

1

2

3

4

5

6

7

8

12

11

10

9

13

14

15

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"לא חסרת דבר" (בז)

טמונות בהפטרה

הפטרת ואתחנן "נחמו נחמו עמי" (ישעיהו מ' א'-כו')

1

2

3

4

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775